

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR: Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor. fél évre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.		Felelős szerkesztő: BITTERMANN SÁNDOR.	Kiadótulajdonos: BITTERMANN NÁNDOR.	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal veszi fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.
---	--	--	---	--

Ujév előtt.

Zombor, 1908. dec. 28.

Egy pár nap mulva az idő nagy kereke megint befejez egy teljes fordulatot — a Megváltó születésétől számítva az ezerkilencszáznyolcadikat —, hogy minden pihenés nélkül azonnal megkezdjen egy újabbat, melyet az Ur ezerkilencszázkilencedik évének nevezünk.

Az idő kereke meg nem áll egy pillanatra sem az egyes fordulatok között, forog szünös-szüntelen s egymás után pörgeti le szabályos körökben a másodperceket, a perceket, az órákat, a napokat és éveket. Az elmélkedő ember azonban megteheti s egyegy fordulónál rendesen meg is teszi, hogy képzeletben megállítja a forgó kereket, összegezi egy fordulat eseményeit, elkészíti az események mérlegét s a multból vont okulások és tapasztalatok alapján igyekszik megszerkeszteni a jövőendő eseményeknek előirányzatát.

A letelt esztendőről el kell ismernünk, hogy nagy dolgokat mozgatott meg. Ott a külön nemzeti jegybank ügyében megtartott ankét, mely teljesen tisztázta az önálló magyar bank felállítására vonatkozólag a lehetőség és célszerűség kérdéseit; ott a választójog reformja, mely minden követelést kiküszöböl, ami a magyar nemzetet gyöngíteni képes, ellenben mindent felölel, ami e célt szol-

gálni alkalmas; ott van Bosznia és Hercegovina bekebelezése, mely ránk nézve annyiban nagy fontosságú, hogy a magyar királyok ősi jogára való hivatkozással jelentették be és hajtották végre és hogy a nyomában támadt külpolitikai események a paktum szerint kikapcsolt katonai kérdéseket előbb tették a magyar és az osztrák, valamint a közös hadügyi kormány között diszkusszió tárgyává, mintsem bárki is gondolhatta volna.

Mivel ezuttal nem szándékom az év összes eseményeit számon venni s esetleges okulások kedvéért rostára vetni; s mivel a felsorolt példák is elégségesek annak a tételnek bizonyítására, hogy a lefolyt esztendő nagy dolgokat mozgatott, a felsorolást nem folytatom tovább.

Lehetetlen azonban a mult eseményeinek végiggondolása közben fájdalommal nem látni és látatni azt az érzés- és gondolkodásbeli disszociót, mely a pártokban és párttörésekben mind nagyobb feszültséget támaszt épen olyankor, mikor minden érdekünk a legtökéletesebb egyetértést és összhangzatot követeli.

Az év vége felé rendkívül kedvező fordulat állt be nemzeti követelményeinkre nézve az uralkodó és legközelebbi környezete gondolkodásában, mit egy hatalmas és egyseges párttól támogatott kormány a nemzet javára szépen gyümöl-

csöztethetett volna. Így azonban féltő, hogy semmi sem lesz belőle, mert a jelzett kedvező fordulat érvényesülésének condicio sine qua non-ja szintén egy olyan kormány, mely egységes, erős, nagy párt támogatásával minden nehézséget könnyű szerrel el tud háritani az utból.

Vajha az, aminek szükségét a kormány legkiválóbb tagjai már jóval előbb megérezték és megvalósítását minden természetes és mesterséges akadályok ellenére foganatba vették, ne szállna át a régi esztendőből az ujba mint vágy, hanem mint cselekedet vagy legalább is mint elhatározás.

Mi felteszünk annyi hazafias érzést a koalíált pártokról, hogy egy közösen megállapított nemzeti program megvalósítására nemcsak koalíálva, hanem fuzionálva is készek lesznek az új esztendőben vállalkozni s képesek lesznek a tiszta hazafiságnak arra a magas és magasztos szintjára emelkedni, ahol az egyetlen vezérlő elv Kőlcsey szerint: „A haza minden előtt!”

Ilyen ujesztendőt kívánok ezuttal én a magyar nemzetnek.

Az ipartörvény széttagolása.

Szerényi József hatalmas alkotása, az új ipartörvénytervezet tudvalevőleg már egy fél éve foglalkoztatja az ipari és kereskedelmi szervezeteket s mindegyik a maga módja szerint kívánt volna változtatni a törvényen. A munkaadók és munkások, kereskedelmi és iparkamarák, gazdasági egyesületek gyűlésein vitatták meg a tervezet egyes pontjait s kifogásaik, észrevételeik egész kötetre terjedtek. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter és

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!
GYERMEKJÁTÉKOK és CHINAEZÜST DISZMŰÁRUK
PAZAR VÁLASZTÉKBAN, OLCÓSÓ ÁRON.

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
ZOMBOR, KOSSUTH-U.
A KÜLÖNLEGESSÉGI
TŐZSDE MELLETT.

É-
 -üzlet
 s ufa-
 ében,
 agán-
 nek.
 ::
 set“
 o o
 intézendők.

mény.
 szervezett
 ályázat hir-
 észpénz és
 l nem épül
 gfelelő mel-
 ás. Amig a
 z óvodánál
 ivatnak pá-
 és nyelv-
 ket alulirott
hó 15-ig
 rt a később
 fognak.
 20.
Iván,
 zottsági elnök

ALKALMI VÉTELI
 6-5 **JUTÁNYOS ÁRAK!**

Szterényi József államtitkár nem akarta figyelmen kívül hagyni ezeket a kívánságokat és alapos revíziót végeztek a törvénytervezeten, amely szokatlan nagy terjedelme dacára sem igen tudott volna áthatolni mindama tennivalók nagy sokaságán, amelyet az illetékes körök részéről felhangzott kívánságok juttattak a kereskedelmi kormány tudomására. Ezért határozta el Kossuth Ferenc, hogy az ipartörvény anyagából több törvényt készített. Hat, esetleg hét törvényjavaslat készül a nyilvánosságra került törvénytervezetből s az új törvényeket január havában egy anketéle terjesztik s csak azután kerülnek a törvényhozás elé. A miniszternek ez az elhatározása a szakkörökben nagy örömet kelt, mert így a törvény sokkal könnyebben lesz kezelhető.

Zombori levél.

Zombor, 1908. végén.

A napilapok karácsonyi és újévi számuk terjedelme dolgában elérték a mostani nőikalapok nagyságát. Ha az ember napról-napra áldoz olvasásukra egy-egy fél órát, akkor úgy három hónap alatt valahogyan keresztül cheti magát ezen a cukroskása hegyen és bejuthat a napirodalom Dorádójának egy kis zugába. Erdemes-e fáradozni ezért, vagy se, erről most ne essék szó. Engem leginkább Quintusnak az ünnepi cikke érdekelt — sok más cikk is igen tartalmas volt, és nekem legalább, ez egyszer Kennedynek a karácsonyi írása nem hozta meg azt a lelki kielégítést, amellyel máskor mindig annyi örömet szerzett.

Valami atavitikus hangulat vonul végig az egészen, amolyan visszazökkenés-féle a gyermekkor illuzióiba. Lehet, hogy a kedves családi ünnep keltette reminiscenciák rózsás köde gomolygott íróasztala körül, lehet hogy leszállott az emberséges művelődés magaslataiból hozzánk hétköznapi emberekhez és a mi szájunk ize szerint akart írni. Bátor ez az utóbbi föltevés vele szemben majdnem sértés számba megy. Ő mindig a megértő szeretet lovagja volt, de egyttal a kegyelmes igazságnak megalkuvást alig ösmerő

bajnoka is. És most sutba rejt a tudásnak, a megösmérésnek, a nagytermészet megértésének eszményét és az öntudatlan illuziók dicséretét zengi, ilyen énekre sehogyse hangozt kobo-zán.

Avagy talán a könnyebb végét fogta a dolognak. Az évezredes haladás még az örökölt, belénk nevelt és folyton folyvást belénk szuggerált babonának csak parányi részét rombolta le. A tudás szekercéje még csak a fölületes gyökereit támadhatta meg. Hiszen az ősi érzések, vágyak és félelmek Igdrázil fája, az ő világokat átfogó és betöltő sűrű lombozata szülte homályos árnyékába roppant nehezen engedi be a fölvilágosodás egy-egy sugarát. Ez így van. És ezért sokszorosan könnyebb a rég megszokott, jól kitaposott uton haladni, mint a rögös, meredeken fölfelé vezető új csapáson, amelyen nem kevesebb örömök találhatók, de csak fáradságos munka árán kaphatók. Nem, Quintus nem az a férfi, aki mások vezetésének föltétlenül alárendeli magát, ő már réges-régen nem közkatoná, hanem a viszonylagosan csekély számú földesúr csapatának egyik vezére.

De mégis, honnan, miért ez az irányváltás? Fáradt talán és csak egy kis időre pihent le a nagy árnyékba? Vagy — ki sem merem mondani, öregszik és nyugalom után vágyódik. Szívemből sajnálnám, ha így lenne.

Nem tudom hányan vagyunk, de mindenestre többen, mint ahogy ő maga gondolja, akik lesve-lestük az ő világos és jószágos szavait, amelyekkel új erőt öntött a mi lankadó gyöngé gondolkozásunkba és nagyon fájlalnék, ha az ő kipróbált vezetése nélkül szűkölködnénk ezentul.

Kételty és bizonytalanság árad felém abból a cikkből. Nem találok a dolog nyitját és nem tudom mit gondoljak. Pedig most, épen most, mikor a haladás és az emberi tiszta tudás esküdt ellenségei oly igen nagyon elszaporodtak, mikor az ég azurját dohos és poros pókháló cafrangokkal takarják el szemünk elől, most vagyunk csak igazán rászorulva, azokra a világozságot terjesztő csillagokra, amelyek nem Bét-lechembe, a

mindennapos kenyérrek tárházába vezetnek, hanem amelyek a megértés, a kölcsönös szeretet, a nagytermészet örökös harmóniája felé vezetnek.

Bétlehemen, a kenyér házában, csuf tülekedés vagy, szűkkeblű felekezeties gyűlölködés, türelmetlen hatalmaskodás, önkényes és önkénytelen rabszolgaság; mi pedig szabadság után vágyódunk. Nekünk Kossuth Lajos és Petőfi negyvennyolca kell és nem a koalíció sajtóirodájáé.

Aki az emberi tudásban és megösmérésben, annak bármelyik, nekünk kicsinek vagy nagynak tetsző zugában, akár a tények és tapasztalatok számára nézvést, akár az azokból levonható szabályokra nézvést, mint befejezett és semmiképen nem változódható, örökre megmerevedett szabályra esküszik: az megfeledezett arról, hogy csak egyetlenegy tudunk most — ezt is, csak most, kérdés még, hogy meddig — és pedig, hogy minden változik, vagy mondjuk: fejlődik. Ha ez így van, akkor igazán nehéz belátni, hogy a mérleg, nagyító üveg és érzékszerveink segítségével szolgáló más száz meg száz gépezet nélkül szűkölködő spekulatív filozófiai, a metafizika utvesztő labirintusaiban tévelygő illuziók, hogy és miképen álhatnának biztosabb alapon a józanész ítélőszéke előtt, mint akár a legegyszerűbb, de szabályszerűen mindig megismétlődő tapasztalás.

Kabos Márton.

A sötétség ellen.

Ez az a per, amely örök idők óta tart és soha sem lesz vége. Most a csekélységem is alperes lett benne.

A Szabad Lyceum Egyesület fölhívására előadást tartottam Zomborban az „Istenítéletekről” és két klerikális lap, a szabadkai „Bácskai Napló” és a zombori „Bácsmezei Függetlenség” nekem támad, hogy én a legnagyobb bünt követtem el, amit ma elkövetni lehet... papgyalázó beszédet mondtam.

Ha valamiért reflektálok a támadásokra, az első sorban az, hogy megállapíthassam,

Az apja lánya.

Írta: Pakots József.

I.

Különös gazdálkodás folyt a fiatal Gáth birtokán. Gáth György az alsó Tiszavidék leggazdagabb földesura volt, aki apja után husz éves fejjel került az óriási birtokba s az ifju fej nem bírta meg a nagy gazdaság gondját. A véletlen szerencse — Gáth szerencsének hitte ezt — úgy hozta magával, hogy Sárosból akkor kerekedett utra Liponovszky János. Ez a Liponovszky egy tönkretutott sárosi nemes volt, aki odahaza a bocsorosok közt röstelt munkának állni, hát elment az ország másik végébe, a görbe országból a síkegyenes országba. Itt éppen akkor szakadt az ifju Gáth nyakába az óriási birtok, Liponovszky ajánlkozott tiszttartónak. Így történt aztán, hogy a tiszavidéki ifju és a sárosi nemes összekerültek.

Liponovszky János akkor már nagyon elkésereedett ember volt. Miután őt magát a hitelezői kiforgatták a vagyomból, adáz gyűlölet fogta el a más vagyona iránt. Mikor tiszttartóként beleült az ifju Gáth birtokába, sötét elhatározás érlelődött meg benne. Alóla is apránként húzták ki a földet, megtanulta hát saját kárán a kiszípolozás módját. Most visszaszedi a jussát mástól. Ettől a léha, könnyelmű gavallértól, aki nem is érdemel mást.

Liponovszky ügyesen intézte a dolgait. Annyira megnyerte a Gáth bizalmát, hogy az

teljesen rábizta gazdaságát. Egyébként is a legszivesebb viszonyban voltak. Hiszen Liponovszky is nemes ember volt, pláne a sárosiak közül való, — tegeződtek. Az üzleti dolgaikat is uri emberek módjára intézték el.

Gáth állandóan Pesten időzött. Élte világát. Liponovszky néha fölment hozzá a Pannoniába, ilyenkor bucsuzásnál Gáth mindig a kezébe nyomott a tiszttartójának egy virágbokréttát:

— Vidd el ezt a bokréttát a leányodnak! De odaadám! Nem olyan szép ugyan, mint aminőt ő szokott odahaza a mezőkön gyűjteni, de itt viszont magam szedtem össze a virágos boltokban. Csókolom a kezét!

Néha megesett, hogy becsületből Gáth utazott le a tiszttartójához számadásra. Ilyenkor — ez rendszerint gabonahordás idején volt — Liponovszky eléje terjesztette a számadásokat:

— Kérlek, György, az idei veszteségünk huszezer pengő forint. Az új vetőgépek nem váltak be. Aztán a szárazság...

— Jó, jó! — vágott közbe ilyenkor szinte röstelkedve Gáth — ne védd magad, János. Hiszen te nem tehetsz róla.

És sietve hagyta ott a tiszttartóját, hogy kint valahol a kertben, vagy az udvaron megkeresse a leányát. És ha megtalálta, elmondta előtte mindazokat a virágos szavakat, amelyek az ilyen kicsiszolódott gavallérnál mindig készenlétben vannak és nagyon megharagudott, amikor megtudta, hogy Lipo-

novszky már megint nem adta oda a leányának a Pestről küldött virágbokréttát.

— De hát miért tetted ezt János? fakadt ki bosszusan a tiszttartója előtt.

— Nagyon elhervadtak az uton! felelte Liponovszky közömbösen.

II.

Liponovszky János nem egyedül dolgozott az ifju Gáth megrontásán. Nem is tehette volna, mert hiszen az ilyenhez szükség van külső emberre, maga mellé vette hát társnak a zsigárdi örményt. Az örmény volt az alsó Tiszavidék uzorása.

A tiszttartó-ház belső szobájában mélyes számadába merültek Liponovszky János és a zsigárdi örmény. E tanácskozás két óra hosszat tartott s a végén e szavakkal bucsuzott Liponovszky a vendégétől:

— Tehát eljutottunk az utolsó stációhoz. A hitelt meg kell vonni az egész vonalon. Egyszerre váratlanul jöjjön minden. Nekem majd gondom lesz rá, hogy semmi okos dolog ne jusson az eszembe. S egy félév múlva kezünkben lesz a Gáth-birtok!

— A kezünkben lesz... ismételte az örmény kajánul.

Liponovszkynak fenyegetővé vált a hangja:

— De aztán el ne feledkezzék együnk sem a titkos szerződésünkről!

— Oh, oh, kérem szépen, — hunyorgatta apró, zöldes fényű szeméit az örmény,

vezetnek,
a kölcsönös
harmóniája

zában, csuf
ezeties gyű-
ás, önkényes
pedig sza-
nk Kossuth
ell és nem

s megösmé-
nk kicsinek
ár a tények
t, akár az
zvést, mint
változódható,
sküszik: az
nyetlenegyet
ost, kérdés
gy minden
Ha ez így
i, hogy a
veink segít-
áz gépezet
lozófia, a
n tévelygő
nak bizto-
előtt, mint
ályszerűen

Márton.

óta tart
készségem

lőhivá-
az „Isten-
szabadkai
ácsmegei
gy én a
it ma el-
det mon-

adásokra,
hathassam,

a leányá-

János?
lőtt.
ton! fe-

dül dol-
Nem is
mez szük-
lé vette
örmény

an mély-
onovszky
ácskozás
szavak-
étől:

o stáció-
sz vona-
minden.
semmi
S egy
n-birtok!
smételte

vált a

k egyi-

hunyor-
örmény,

miszerint én ezt a főbenjáró bünt el nem követtem. Mert én ettől félek. Tudom, hogy „qui mange du pape, en meurt.“

A papságról annyi szó esett, amennyit a legszigorubb tárgyilagossá előadás keretében el kell mondani, amikor az ember ismerteti az istenitéletek különböző neveit. Azt nem mondhattam, hogy az orvosok vagy a szabadkőművesek mentek pápi ornátusban azt a vizet megszentelni, amelybe beledobták a boszorkánysággal vádolt asszonyt, hogy a próba bizonyítsa, vajjon a szentelt víz befogadja-e a gonoszt?

Mózes IV. könyvének 5. részét, amelyet ott az előadáson idéztem, nem hamisíthattam meg olyképen, hogy nem papról van szó ezekben a versekben:

„Esküvéssel kényszerítse azt az asszonyt a Pap, átoknak esküvésével...“

„És írja fel a Pap ez átkokat valami kártára és törölje el annakutána azokat a keserű vizekkel. És itassa meg az asszonnyal a keserű átkozott vizet... sat.“

Az istenitéletekről szóló munkák, a regestumból vett számos idézettel, zsinati törvények és szabályok felsorolásával közlik a ceremóniák egész sorozatát és elmondják, hogy a tüzesítendő vasakat „a pöspökök megszentelték és az arra jogosultsággal bíró egyházakban és kolostorokban őrizték...“

A próba végeztével „az illetőt az egyházba vezették, a kanonokok elé, akik megvizsgálták a pecsétet és a takarót.“ (Thót L. „Az istenitéletekről.“ Az Igazság könyvtára. 1908.)

Hát hogyha ennek az elmondása papgyalázás, akkor én ezt csakugyan elkövettem.

De minek hivatkozzam én középkori írókra, zsinatokra, regestrumokra vagy modern kutatókra, mikor a ma uralkodó rendszer ismeretes vezéralakját, a *sarki hordárt* is bátran idézhetem, mert hiszen az is tudja, hogy a babonát, az istenitéleteket, az inquisitiót és minden sötétséget és elmaradást kinek köszönheti az emberiség.

És azt is tudja, hogy ha valaki haladásról, emberi jogokról, szabadságról, egyenlőségről, igazságról szól, akkor a sötét háttérben aki felszisszen, aki sértve és találva

érzi magát, aki tiltakozik és védekezik az — pap. Nem minden pap, de ha valaki, hát pap.

Azt mondja az egyik támadó „tiszteletes“ ur, hogy ő a Szabad Lyceumi érdekekben tiltakozik az én tanításaim ellen. Mindenesetre köszöni a Lyceum, ha a támadásával és a polemiával föl hívja a közönség figyelmét erre az intézményre és ez másik ok, amiért a polemiát folytatom. Azt hiszem, ha a Lyceum most még az inquisitiókról tartatna előadást, zsufolt házat kaphatna, minden vetített kép és zenekíséret nélkül is.

Polemizálni igazán csak ezért érdemes az ilyen tárgy fölött, amelyet mindennap ismét az iskola maga, ahol 8—9-ig egészen mást tanít a „tiszteletes“ ur, mint 9—10-ig a történelem tanára és 10—11-ig a fizikus.

A szövetkezett kvótaemelő kormánypártiak, bankellenző néppártiak és felekezeti békét támadó keresztény-szociálisták közös orgánumának csak úgy válaszolok igazán a szívük és szájuk ize szerint, ha egy zsidó adomát idézek, annak a példázatául, hogy maga az, amit ellenem írtak, olyan, hogy benne van az én álláspontom igazolása.

Ez az egyszéri börsziáner esete, aki az öreg Ullmannak, a börze alelnökének töviről-hegyire elmagyarázott egy vitás esetet és kérdi, hogy ugy-e neki van igaza? Amire az öreg a legjovialisabb bariton hangon ezt a helybenhagyást mondta:

„Nun, so wie Sie sagen, — hat er recht!“

Kelt Zomborban, 1908. A Megváltó születése napján.

Pataj Sándor.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA“

XXXII. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 korona.
Fél évre 6 korona.
Negyedévre 3 korona.

— két ilyen uri ember, mint mi, nem csapja be egymást . . .

III.

A tisztartó-házbol lélekszakadva futott valaki a kastély felé. A tisztartó-kisasszony volt. Nagyon sietős lehetett a dolga, mert észre sem vette, hogy hátul két fonatban leomló haja kibomlott s a kis, himzett fehér köténye valahol elmaradozott.

Mikor a kastély udvarra ért, akkor ijedt meg attól, amit tenni akart.

Gáth György, aki véletlenül becsületből ismét a birtokán időzött, épen az agarát idomította az udvaron, amikor megpillantotta a befelé futott tisztartó lányt. Udvariasan sietett eléje és némi izgalommal kérdezte meg:

— Velem óhajt beszélni, kisasszony?

— Igen, igen, — mondta a lány elfult lélegzettel és félénken, aggódva nézett körül az udvaron.

Gáth fölfogta e pillantás jelentését.

— Talán tanuktól tart? Menjünk fel a kastélyba.

— Nem, nem! — riadt fel a lány. — Elmondom itt. De . . .

Ekkor ismét elakadt a hangja és kérőleg nézett Gáthra.

Gáth zavarban volt. Lassu, bizonytalan hangon mondta:

— Ugy érzem, valamit kérni akar. Igérem, ha csak módomban lesz, teljesítem.

— Óh, igen, igen, — kapott mohó örömmel az utóbbi kijelentésen a lány — én csakugyan kérni akarok. Amit kérni fogok, az majd különösnek tetszik ön előtt. Igérje meg, hogy nem fog kutatni kérésem okai iránt.

— Igérem.

— Köszönöm. Most pedig hallgassa meg kérésemet. Ma, még ebben az órában küldje el szolgálatából az apámat. Azonnal!

Heves, görcsös zokogásba fultak utolsó szavai. Gáth meglepődve nézett rá. Mindent várt, csak erre a különös eshetőségre nem számított. Szinte önkénytelenül felelte:

— Ez lehetetlen . . . Nem értem a dolgot . . . Ezt nem tehetem . . .

Néptanítók számára:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

H I R E K .

A Good Templár rend II. kerületének gyűlése Zomborban.

Az alkoholelles eszmekek létjogosultságáról ma már a fényűző paloták, szalonok gentry alakjai épügy meggyőződhetnek, mint a paraszt kunyhó szomorú lakói. Az alkohol romboló és káros hatásáról már gyakran szólottunk. Nem győztük eléggé hangoztatni, hogy csak is radikális uton küzdhetjük le ama káros következményeket, amiket az alkohol korunkban előidéz. Városunkban működő „Akarat“ good templar egyesület meghívására ide küldötték képviselőiket a szegedi „Föld“ és „Élet“ good templar egyesületek, hogy megbeszéljék a harmonikus együttműködés módozatait, amelyeket egy ily eszme megkíván. A szegedi „Élet“ dr. Hollós József kórházi főorvos és Seelenfreund Salamon, a „Föld“ Róna Bernát által képviseltették magukat. A II. kerület eme rendes ülésén alakult meg az új tisztikar is. Kerületi templár lett Rácz Soma (Akarat), kerületi titkár dr. Mátich Márton (Akarat), pénztárnok Engländer Rezsó (Akarat), kerületi másodtemplár Seelenfreund Salamon (Élet), kerületi kancellár dr. Austerweil László (Kítartás), kerületi háznagy Róna Bernát (Föld) kerületi szónok dr. Sági Samu (Akarat), kerületi belső ör Bittermann Sándor (Akarat), kerületi ifjusági munkavezető és kerületi segédtitkár Bruck Leó (Akarat).

A kerület rendes ülése után dr. Hollós József a városházán felolvasást tartott az alkohol káros hatásáról a szervezetre. Már több ízben hallottunk fejtegetni az alkohol káros hatásait. Felolvasóink úgy tudományos, mint szociális oldalról megvilágították a kér-

A lány kétségbeesetten vetette rá tekintetét:

— Tegye meg, tegye meg! . . .

— De ilyet? Igazán különös — mormolta Gáth zavartan. Soha, soha!

A lány még egy utolsó, kétségbeesett erőfeszítést tett.

— Nem teszi meg?

— Nem! Nem tehetem. Nincs okom rá!

— De van! — csattant fel ekkor elszántan, szint: ridegen a lány hangja.

— Hogyan? Nem értem.

— Hallgasson ide! Az előbb azt kívántam, hogy ne kérdezősködjék különös kérdésem okai iránt. Most magam állok elő velük. Hát értse meg. Az apám tönkre akarja tenni önt. Még egy félév s önnek nem lesz egy talpalatnyi földje sem nagy birtokából. Hiszen háromnegyed része már ugy sem az öné. Ezt ön is tudja. Elvitte a szárazság, a rossz vetőmag, a zsigárdi örmény, akinek lábán kellett eladni a termést, sőt egy-két hold is utána uszott, csakhogy ön hamar

Nagy karácsonyi vásár!

- Kalapok, nyakkendők, férfingek. -

Óriási választék! Olcsó árak!

Goldfáhn Sándor és Fia

Zombor, Kossuth-utca a különlegességi tőzsde o o o mellett. o o o

dést közönségünk előtt. Azért — most már megvallhatjuk — némi félelemmel néztünk az előadás elé, tartván attól, hogy az ismétlések közönségünket untatni fogják. De kellemesen csalódtunk. Hollós dr. előadásának kellemes módjával, valamint tudományos érveléseinek erejével közönségünk figyelmét teljesen le tudta bilineselni. A magával hozott preparatumokon közönségünk szeme előtt láthatta az alkohol romboló hatását. A megindult vitában elmondotta az előadó, hogy az orvosok egy része inkább tradíciót tartja szem előtt, amikor az alkoholt mint gyógyszert ajánlja. Az előadót az egybegyűlt közönség lelkesen megéljenezte.

Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter az államilag segélyezett polgári iskolánál kinevezte a VIII. fizetési osztályba Nemessányi Adel újvidéki igazgató tanítónőt, Weigang János és Oppenländer Gyula apatini tanítókat; a IX. fizetési osztályba Zsebőkne Asbóth Anna, Hang Kornélia és Baranyiné Sebesztha Róza újvidéki tanítókat; a X. fizetési osztályba Török József újvidéki és Somogyi Kálmán titeli tanítókat.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Harsányi Elemér újvidéki királyi ügyészt a szegedi, dr. Konyovics György nagybecskereki kir. ügyészt az újvidéki ügyész séghez helyezte át.

Bizottsági tag választás. A bajmoki kerületben folyó hó 22-én törvényhatósági bizottsági taggá Lichtneckert József jegyző választotta meg 102 szavazattal, Probojesevics Márk 1 szavazatával szemben.

Athelyezés. Dr. Városy Gyula kalocsai érsek Party József erdészt 1909. évi április 1-től Bácsba helyezte át.

Hivatalvizsgálat. Dr. Decker Gyula a szabadkai kir. törvényszék elnöke a múlt héten megvizsgálta a zentai járásbíró-ság ügymenetét s a tapasztalt rend felett a legnagyobb megelégedésének adott kifejezést.

Athelyezés. A pénzügyminiszter Frech Ferenc kulai adóhivatali segédet Szabadkára, — Lantos József szabadkai adó-tisztet Kulára helyezte át.

Esküvő. Csákovits Ferenc, a bácsalmási járásbíró-ság irodavezetője, jövő hó 4-én esküszik örök hűséget Huszár Ilonkának.

kapjon pénzt pesti mulatozásaira. Igaz ez? Hát látja, egy felév van kiszabva meg önnek s azontul ez a föld nem az öné, hanem a zsigárdi örményé és az én... apámé! Érti? Önt tönkre akarják tenni és tönkre is fogják tenni. Miért? Nem tudom. De titkos szerződésük van, hogy azután megfélemezik egymás közt a birtokot. Ma hallgattam ki őket. Hát értsen belőle es mentse meg magát. Kergesse el az apámat...

Mint egy szárnyalótt galamb, úgy vergődött az utolsó szavaknál a lány. Gáth csak értelmetlenül, bambán bámult rá. Nem értette egészen a dolgot, de egyszerre csak, mintha világosság gyúlt volna fel a fejében.

Egyszeribe tisztán látta a komplotot, amit ellene szőtt két pénzéhes ember. Egy kissé megborzadt tőlük, a lelkük csunyaságától és a rettentő végtől, amelyet az ő számára terveztek. Vad harag fogta el. De ekkor tekintete a szepegő, vergődő, halovány lányra esett. Valami meleg, nagy gondolat fogta el, valami lázba ejtő, gyors és diadalmas elhatározás és fölgylut tekintettel mondta:

— No várj csak Liponovszky János! Mégis csak én főzlek le téged. Nálam marad a vagyoni és én rabolom el a te kincsedet...

Ezzel megfogta a lány kezét és szerelmes gyöngédséggel mondta neki:

— Gyerünk az apjához, megkérem tőle a lány kezét... Az ördögtől az angyalt...

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósága folyó hó 30-án délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

Eljegyzés. Eisler Zsigmond szabadkai kereskedő eljegyezte Pártos Samu zombori tanító bájos leányát, Jankát.

Uj lap. „Bácskaer Bote” címmel egy hazafias szellemben szerkesztett közgazdasági német hetilap indult meg és első száma már meg is jelent. A lap a Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos közlönye. A lap szerkesztője és kiadója a megyei gazdasági egyesület titkára: Inhoff József.

Halálozás. Falcione Blanka folyó hó 27-én éjjel 1 órakor meghalt. Temetése nagy részvét mellett folyó hó 28-án ment végbe.

Kaliko-estély. A csantavéri jótékony nőegylet folyó hó 31-én, Szilveszter-estéjén Petkov Sándor termeiben kaliko-estélyt rendez.

Megjutalmazott tanítók. A folyó tanévben az egyházmegyei tanhatóság részéről a központi alapítványokból a szokásos jutalmakban a következő bácskai tanítók részesültek: a) a 48 korona: Molnár Vince Bogyán, Werner János Alsókabol, Tóth Etel Mátételke, Karagics István Nemesmilitics, Valentini Cecil Zombor tanya, Jocha István Bácsufalu, Schlachter Péter Wekerlefalva, Balázs József, Radók József Tiszakálmánfalva, Farádi J. Sajakgyörgye, Szabó Dezső, Milassin Gyula Rém, Karácsonyi Antal Topolya, Pevny József Szivác, Perki Mária Sztapár, Léh Pál Verbász, Flittner Dénes Zsablya, Romza József Ada tanya, Cirják János Bácsföldvár, Patyi János Mohol, Gonzlik Amália, Steinhart Ferenc, Kvanduk Ferenc Mohol tanya, Szauder Etel Bátmonostor, Koch Mária Béreg, Balog István Sajakslak, Csapláros Sándor Borota, Árpási János Ada, Földes Mihály Ada tanya, Michler Nándor Csávoly. b) 36 kor.: Kormos József Mohol tanya.

Villanyvilágítás Apatinban. Végtere valahára teljesen Apatin nagyközség óhaja. Rujev és Cinkler apatini mérnökök kezdeményezésére villamos társaság alakult, mely már megkötötte a szerződést a községgel a főbb utcák világítására nézve, valamint a gépek megszerzését is foganatosították.

A Napközi Otthon egyesület háztartásához pénzben úgy természetben az Otthon megnyitása óta hozzájárultak: Fejér Gyula 100 kor., Fernbach Bálint 10 zsák burgonya, 1 zsák bab, Alföldy Gedeonné 1 bödön zsír, bab, rizs, Komáromy Gyuláné hagyma, köleskása, paradicsom, Törös Sándorné szappan. A karácsonyi kiosztáshoz: Alföldy Gedeonné fél zsák dió, füge, Szabó Lászlóné fél zsák dió, Késmárky Beláné 250 drb alma, Sztrilich Zsigáné 10 koszu füge, 4 kgr. szentjános kenyér, dr. Buják Józsefné 10 koszu füge, Komáromy Gyuláné 2 nadrag, 1 kabát, 2 mellény, 2 sapka, dr. Huber Józsefné 12 kor., özv. Mihelsz Jánosné 2 kor., melyért ezton is hálás köszönetet mond az egyesület vezetősége a kegyes adakozóknak saját, mint szegényei nevében. Nem érdektelen ismertetnünk a következő kivonatot a múlt tél 4 hónapja alatt részben ajándék, részben vásárolt élelmiszerekről a 100 gyerek által elfogyasztott: 182 kgr. liszt, 50 kgr. rizs, 68 kgr. hus, 75 kgr. zsír, 7 kgr. cukor, 10 1/2 kgr. mák, 40 kgr. só, 5 kgr. dara, 100 pár hentes kolbász, 16 zsák burgonya, 2 zsák dió, 94 liter bab, 515 vekni kenyér, 17 üveg paradicsom, 20 fogás hagyma. 4 füzet káposzta. Kiosztott december hóban 1440, január hóban 1747, február hóban 1461, március hóban 800 adag ebéd.

Szilveszter-estély. A zombori kaszinó-egyesületi dalárda f. évi december hó 31-én tartja meg a polgári kaszinó helyiségeiben tombolával és tánccal egybekötött II. alapszabályszerű dalestélyét a következő műsorral: 1. Hoppe R.: Magyar népdalok. Férfikar. 2. Beethoven L.: Adagio. Op. 13. (A dur). Schumann R. (F-dur). Előadják: cellón dr. Németh Artur, zongorán Tomcsányi Aladár. 3. Schubert F.: Ifjúkedv. Férfikar. 4. Schütt E.: Suite. Op. 44. 1. Allegro risoluto. 2. Canzonetta con variazioni. 3. Rondó à la russe. Előadják: hegedűn Csavojácz János hegedűművész, zongorán kiséri dr. Pataki János. 5. Schubert F.: Az éj. Férfikar. 6. Kiss József: A rab asszony. Szavalja Rácz Micike. 7. Ábrányi E.: Magyar népdalok. Férfikar. — Belépőjegyek 2 koronájával este a pénztárnál válthatók. Pártoló tagok belépőjegyüül a tagsági jegy második szelvénye szolgál. Kezdeté esti 8 órakor.

Halálozás. Józits Ferenc zombori iparos folyó hó 25-én hosszas szenvedés után meghalt. Temetése vasárnap délután volt.

Nagylelkű adomány. Dr. Hécei Ede kulai ügyvéd elhunyt fia emlékére 5000 koronás alapítványt tett oly rendeltetéssel, hogy az összegnek a kamatait minden esztendőben a karácsony előtti napon a kulai szegények között osszák ki. A nemesszivű adakozó az idej karácsonyra a szegényeknek külön 200 koronát adományozott.

Eljegyzés. Dr. Fischer Samu jános-halmi ügyvéd eljegyezte Stark Erzsikét Békésről.

Inzultált ügyvéd. Karácsony első napján Papp Jenő újvidéki magyar államvasuti alkalmazott dr. Gál Ödön ügyvédet a város főutcáján többször arculütötte. Mikor az ügyvéd többekkel utána sietett, Papp visszafordult és a nála levő vasbottal úgy fejbeütötte, hogy a vér dr. Gált azonnal elborította. Az inzultus oka az volt, hogy dr. Gál a Papp nejét, ki vasuti pénztárosnő, súlyosan megsértette.

Halálozás. Remlinger Mihályné szül. Riesz Magdolna folyó évi december hó 27-én életének 53-ik évében, hosszas betegség után Zomborban meghalt. Temetése ma délután lesz.

Csőd. A zombori törvényszék I. ö b l Sándor és Fürst Miksa fakereskedő ujverbázi lakosok ellen a csődöt elrendelte. Tömeggondnokul dr. Hilkene Lajos kulai, helyettesül dr. Sándor Manó zombori ügyvédek nevezettek ki.

Eljegyzés. Emalyev Elemér szablyai segédjegyző eljegyezte Milyicsits Lyubicát.

Mulatság. A „Bajmoki Sport Egyesület” Lichtneckert Józsefné urnó védnöksége alatt tombolával és cabaré előadással egybekötött Szilveszter-estélyt rendez. Az estély iránt a közönség nagy érdeklődést tanúsít. A tombola nyereménytárgyai a bajmoki intelligens hölgyközönség nagylelkű adományaiból áll. Szépek és értékesek azok a tárgyak, amelyeket a bajmoki hölgyek a Sport Egyesületnek ajándékoztak. Adakoztak a következő urasszonyok: Lichtneckert Józsefné, Veréb Antalné, dr. Berger Mátyásné, Révész Ottóné, ifj. Berger Jakabné, Hauk Józsefné, Budánovits Jenőné, Virág Gyuláné, Fischer Lipótné, Pfeiffer Józsefné, Pfeiffer Jánosné, Szabados Józsefné, Lichtneckert Jánosné, Berger Ignácné, Kungl Istvánné, Rudits Józsefné, Spitzer Hermanné, Pfeiffer Pálné, Kemény Simonné, továbbá Hegedüs Lénárd esperes plébános; adakoztak még a következő leányok: Petrekanics Kató, Probojesevics Ilona, Herold Joca, Herold Ica, Czettl Rózi, Pfeiffer Juliska, Pfeiffer Ninuska, Berger Annuska, Berger Ilonka, Péntes Berta, Leml Katica és Szabados Maca stb. A névsor azonban nem teljes, mert az adományok még mindig sűrűn érkeznek. A végleges névsort csak az elszámolásnál adhatjuk közre.

Adomány. Flasch Ferenc palánkai születésű, kairói lakos arról értesítette a palánkai áll. polgári iskolát, hogy 1000 korona adományozásával nevére nevezett iskolánál utazási alapot fog létesíteni s azt időnként gyarapítani is. Az alapítvány kamatai minden második évben iskolai kirándulások alkalmával szegény, de jó iskolai növendékek utazási költségeire lesznek fordítandók.

Eljegyzés. Vig János topolyai tanító eljegyezte Lakos Erzsikét Kishegyesen.

Szerb izgatók a délvidéken. A délvidéki vármegyékben a szerbek között izgatók járnak, akik lelketlen agitációt folytatnak Magyarországra és Ausztria ellen. A bujtogatókat állítólag a szerb kormány irányítja és az egész aknamunka Szerbia pénzen folyik. A szerb kormány több katonatisztet is küldött a határszéli vármegyékre. Ezek polgári ruhába öltözve lopóztak át Magyarországra és az a föladatuk, hogy katonaságot toborozzanak a szerb hadsereg részére. A tiszték mint munkát kereső mesterlegények járnak be, a községeket és izgató tartalmu, hazaárulásra esábitó nyomtatványokat osztogatnak. Az agitáció irányát jellemzi a következő röpirat, amely a hatóság kezébe került:

„Magyarországi szerbek! Ütött a leszámolás órája. Dunántuli testvéreitek fegyverkeznek, hogy fölzsabadítsanak titeket s azt a földet, amelyet laktok s amelyhez vérrrel szerzett jogotok van, megtisztítsátok a bitorlóktól. Kötelelességetek, hogy ezt a mozgalmat pénzzel, fegyverrel támogassátok. Világosítsátok fel az osztrák ezredében szolgáló fiaitokat, hogy a nagy háború kitörésekor kötelelességük hozzánk csatlakozni. Azon fegyverfogható fiaitok pedig, akik jelenleg nincsenek katonai szolgálatban, jöjjenek át Szerbia szent földjére és szerb zászló alatt induljunk a zsarnokság megtörésére. Szerbek! Egyesüljünk Nagyszerbia megalkotására.”

Jutott ezekből a röpiratokból Magyarokanizsára, Zentára is. A mi derék szerbjeink dicsérete, hogy nagyobb hullámokat sehol sem vert az izgatás. A szerb bujtogatók ezután az egyes családokat keresték fel s több helyen pénzzel akarták rávenni a fiatalokat, hogy álljanak be a szerb hadseregbe. Ámde ennek sem lett eredménye. Maguk a szerb családok jelentették föl a közigazgatási hatóságoknál a lelketlen toborzást, amiről aztán a hatóságok jelentést tettek a belügyminiszternek.

Melyik a legjobb budapesti napilap? Erre a kérdésre már megadta a helyes választ a közönség, amikor oly nagyarányban csoportosult „Az Ujság” körül, hogy ez az ujság ma a legelterjedtebb valamennyi között. Azt a pályát, amit a régibb lapok harminc esztendő alatt futottak meg, „Az Ujság” rövid öt évi fennállása alatt nemcsak, hogy megjárta, hanem túl is szárnyalta és folytonos emelkedése szinte káprázatos fejlődést biztosít ennek a közkezdveltségű, egyetlen előkelő nagy magyar napilapnak. Herczeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozina Andor, Mikszáth Kálmán főmunkatársakon kívül olyan ujságírói gárda szolgálja „Az Ujság”-ot, aminővel egyetlen egy hazai lap sem rendelkezik és ennek, valamint annak a gondosságnak, melylyel Gajári Ödön és Agai Béla „Az Ujság”-ot szerkesztik tudható be az a magas, előkelő színvonal, mely „Az Ujság”-nak, sajátossága és amelylyel semmiféle más hazai lapvállalat nem vetekedhetik. „Az Ujság” állandó heti melléklete „A gyermek” és az „Asszony”, egyik az apróságok, másik a magyar uri asszonyok körében szinte a rajongásig közkezdveltségűek. „Az Ujság” előfizetési ára egy óra 2 kor., 40 fillér, negyedévre 7 kor., félévre 14 kor., egész évre 28 korona. Megrendelő cím: „Az Ujság” Budapest, Rákóczi-ut 54.

Pályázat. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter rendelkezése folytán a szegedi állami felső ipariskolán 1909. év elején négy hetes faipari mestertanfolyam fog tartatni, melyre asztalosmesterek és magukat önállóítani kívánó asztalossegédek vétetnek fel. A tanfolyam tárgyai: műhelygyakorlat, szerkesztési rajz és költségvetés, könyvvitel és üzleti fogalmazás heti 54 órában. A tanfolyamon résztvevők napi 3 korona ösztöndíjban részesülnek s utiköltségük megtérítetik. A tanfolyamra 12 (tizenkettő) jelentkező vétetik fel. Hely hiányában ezen tanfolyamra fel nem vehető jelentkezők a következő tanfolyamra előjegyezhetnek. A felvétel iránti bélyegtelen folyamodványok a szegedi kereskedelmi és iparkamarához küldendők be s abban megemlítendő, hogy a folyamodó mióta mester, hány segéddel és tanonccal dolgozik, illetve segédeknek, hogy hány éve segéd. A résztvevők a szükséges rajzeszközökkel magukat ellátni tartoznak. Bővebb felvilágosítást nyújt a zombori ipartestületi jegyző.

Elfogott merénylő. Kirschbaum Lajos titeli plébánost a múlt napokban egy ismeretlen csavargó megtámadta és kirabolta. A támadás a következőképen folyt le: A plébános, mint rendes szokása, a támadás napján is hajnalban kelt fel, hogy ott lehessen a rorátén. Épen el akart indulni, amikor egy kolduló paraszt legény állított be hozzá és alamizsnát kért. A plébános megfordult és pénzszekevénye felé indult, amelyet kinyitott. A koldus felhasználta, hogy a plébános háttal áll feléje és a nála levő doronggal leütötte. Azután kirabolta a kasszát és megugrott. A merénylőt kinyomozták Nacska községi vízfordó személyében, aki az utóbbi időben teljesen elzúllott és a csavargásnak adta magát. Nacska a csendőrség letartóztatta és bilincsekbe verte. — A plébános állapota igen súlyos de tekintetbe véve javulását, az orvosok biznak felépülésében.

Öngyilkos gyógyszerész. Ember István csurogi gyógyszerértulajdonos a múlt héten föbelötte magát. Hozzá tartozói szerint súlyos idegbajban szenvedett, mely az utóbbi időben üldözési mániává fajult s ezért lett öngyilkos. 45 éves volt s özvegyén kívül 5 gyermeke gyászolja.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter a bajmoki dalárda alapszabályait jóváhagyta.

Erőszakos suhancok. Horváth József mélykúti lakos mulatni akart és betért Szabó János mélykúti kávé üzletébe, ahonnan azonban, mivel rakoncátlan magaviseletet tanúsított, kidobták. Roppant bántotta ez Horváth önértétét és bosszút forralt. Mikor a kávé eltávozott, újra odament és be akart az ablakon mászni, de Szabó 14 éves Juliska leánya paprikát szórt a szeméi közé, úgy hogy kénytelen volt ismét meghátrálni. Ez nem hűtötte le bosszuját, hanem most már Kőrömczi Ferencet fogta el és újra be akart menni az üzletbe, de sikertelen. Most már, hogy valahogy mégis kitöltse a bosszuját, neki esett az ablakoknak és vagy 26 darabot bevett. A csendőrség megindította ellene az eljárást.

Ellopott juhok. Dobos Ignác és Viszme János mélykúti lakosok Kövesdy Antal ottani földmivestől 7 drb 80 korona értékű juhok loptak el s azokat levágván, apránként elárusították. A bácsalmási járásbírósnál följelentették őket.

Verekedő szabó. Ganics Benjámint bajmoki szabó régi ellensége volt Sztupánovits Simonnak, talán azért, mert ez szebb ruhákat csinált. Boszujában megleste versenytársát és a nála levő ollóval összeszurkálta. A merénylő szabót a csendőrség vette partfogásába.

Magyar név. Kiskoru Jankovits Franciska és Erzsébet vaskuti lakosok családi nevüket „Sarak”-ra változtatták.

Elfogott katonaszökevény. Piukovits István, a szabadkai 4. huszárezrednél szolgáló közlegény megszökött. A kossuthfalvi csendőrség elfogta s az illetékes katonai hatósághoz szállította.

A bűnös anya. Szabadkáról írják, hogy a bajai-uti szőlők között az országuton az arra menők egy 6—7 hónapos magzatot találtak. A szegény kis teremtes fehér rongyokba volt burkolva. A szivtelen anyát a szabadkai rendőrség nyomozza.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” karácsonyi számához van mellékelve a hat nagy ivre terjedő pompás karácsonyi album, mely R. Hirsch Nelli művészi kompozícióju színes címlapján kívül négy színes műmellékletet ad, tartalmában pedig Mikszáth Kálmán, Ambrus Zoltán, Bársony István, Szöllösi Zsigmond, Lux Terka és Szívós Béla novelláit, Endrői Sándor, Szaboleska Mihály, Ady Endre, Lampérth Géza, Farkas Imre, Haraszthy Lajos verseit s Wallis S. A. C. hazánkban élő holland író egy teljes regényét közli, valamennyit kiváló magyar művészek rajzaival. Az albumot a „Vasárnapi Ujság” előfizetői — az újévkor ujonnan belépők is — ingyen kapják. — A lap rendes száma képeket közöl a trónörökös pusztaszeri vadászatáról, a balatoni vasutrol, Gaál István művészi rajzát, az új Werbőczy-szobrot, Mikszáth Kálmán regényét, Szaboleska Mihály és Dutka Ákos versét, Szebenyei József novelláját, Lemaître regényét. Egyéb közleményei: Seress Imre cikke a térről és időről, Sziklay János ismeretése az új balatoni vasutrol, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában, (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

HIRDETÉSEK.

A legrégebb és a legjobban
értesült magyar ujság az

EGYETÉRTÉS

A társadalom minden köré-
ben egyformán kedvelik. A
magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy óra 2.40 K.

Főszerkesztő: Dr. Pap Zoltán.

Szépirodalmi főmunkatárs: Eötvös Károly.

Kérjen mutatványszámot.

Nagy elterjedt-ége folytán
hirdetéseivel minden iparos
és kereskedő az Egyetértés-
ben biztos eredményt ér el.
Minden cikk hirdetése alkal-
mas, mert olvasóközönsége
vegyes.

Kérjen hirdetési prospectust.

Saját termésű tolnamegyei
HEGYI BORAIM

literes zárt palackokban kaphatók.

Metz József

ZOMBOR (Szelence). 507-3-3

KÁVÉ.

és gyarmataru-üzlet

keres képviselőket és utazókat jutalék ellenében, akik különösen a magánvevőkkel érintkeznek.

:: Ajánlatok ::

„Jó kereset“

o o címen 2-2 o o

FIUME-ba poste rest intézendők.

Pálinkafőző készülékek

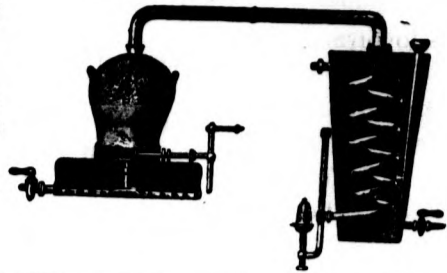
100 litertől egész 400 liter űrtartalommal, az új szeszadó-törvény előírásai szerint készítve.

Ujabb rendszer:

SZÁLLITHATÓ KIVITEL,

akár bukkánóval,

akár bukkánó nélkül.

Régebbi rendszer:

BEFALAZHATÓ KIVITEL,

akár hűtőpalackkal,

akár hűtőkigyóval.

Az új szeszadó-törvény előírásait a legszigorúbban tartjuk be. Minden vevőnknek a kezelésre és eljárásra vonatkozó hasznos utasításokat adunk.

Szivattyúk, szesztömlők, csövek, pincegazdasági-gépek és cikkek állandóan raktáron.

Kérjen árjegyzéket és ajánlatot.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,

gép- és szerszámraktár. — Gépszijgyár. — Műszaki iroda.

Budapest, Váci-körút 26. sz. Sürgőncim: „USZÓ“ BUDAPEST.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK

GYASZLAPOK

SZÁMLAK

LEVÉLFEJEK

NÉVJEGYEK

ELJEGYZÉSI ÉS

ESKETÉSI KARTYÁK

SÍMA- ÉS

DOMBORNOMATU

MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

== KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE ==

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

== PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA“ KIADÓHIVATALA.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK

MŰVEK

NAPTÁRAK

TÁBLÁZATOK

FALRAGASZOK

KÖRLEVELEK

TÁNCVIGALMI

MEGHÍVÓK

TÁNCRENDÉK

ÉTLAPOK

Ora Ékszer és Aranyáru!

Karácsonyi, menyasszonyi és alkalmi ajándékok.

ÉKSZER, ÓRA, ARANYÁRUK, VALÓDI
EZÜST ÉS CHINAEZÜST
EVŐSZERSZÖK ÉS DISZTÁRGYAK
A LEGJABB MINTÁK SZERINT

A LEGSZEBB KIVITELBEN
JUTÁNYOS ÁRBAN KAPHATÓK:

KÉPES ARJEGYZÉK
INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

KESZLER DEZSŐ

órá- és ékszerésznél ZOMBORBAN, a Takarékpénztárral szemben.

BUDAPESTI Szivattyú- és Gépgyár Rt.

= BÁCSMEGYEI KÉPVISELETE =
SZELES JENŐ Zombor.
= MINTARAKTÁR =

kütszivattyúkban és tűzifecskendőkben.
HAZAI GYÁRTMÁNY.

345-35-34

35-35

Aki szereti a

gyomrát és egészségét,
igyon Mátyás király asztalán is fel-
szolgált valódi

rácürmöst,

melyet olcsóságánál fogva mindenki
beszerezhet

Sztankovits Lázár

kereskedőtől, Sztapár (Bács-Bodrog m.).
Két pezsgős üveg ára 3 kor.
Két kisebb „ „ 2 kor.
bérmentve szállítva bárhová,

akások,

lépcsőházi szobák, villa és
nyári lakások. Üzlethelyisé-
gek, gyári, ipari és keres-
kedelmi célra nyilvántartási
osztálya. Házak, telkek, villák
vétele, eladásra, bérletre.

Üzletek adás-vétele. Jelzalog-
o kölcsönök I., II. helyre. o
Állások mindenkinek ingyen.

Válaszbélyeg.

Elsőrangú ajánlatok:

HUSZÁR A.,

Budapest, V., Mérleg-u. 2.

12946/tkvi 1908. szám.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Wollner
Vilmos végrehajtónak Nébl Józsefné sz. Hiesel
Salomea végrehajtást szenvedő elleni 85 korona
25 fillér tőkekövetelés és járulékal iránti
végrehajtási ügyében a zombori kir. törvény-
szék (és a kir. járásbíró) területén, lévő,
Gádor község határában fekvő, a gádori 1404.
számu betétben A. § 1. sor, 65 hr. 260. ö. i.
sz. a. 380 □ öles ingatlanból végrehajtást
szenvedett tulajdonát képező 1/4 résznyi birtok-
juttalékra 800 korona; — a gádori 1405. sz.
betétben A. § 1. sor, 720/4. hr. sz. 458
□ öles végrehajtást szenvedett tulajdonát ké-
pező ingatlanra 116 korona becsárban az ár-
verést elrendelte.

Az 1909. évi január hó 29-ik (huszon-
kilenc) napján délelőtt 10 órakor Gádor köz-
ségében tartandó nyilvános árverésen a
gádori 140 számu betétben felvett ingatlan-
juttalék 120 koronán alul; a gádori 1405. sz.
betétben felvett ingatlan pedig 130 koronán
alul el nem adható

Árverezni szándékozik tartoznak az in-
gatlank becsárának 10%-át készpénzben,
vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában
jelzett árfolyammal számított és az 1881. no-
vember hó 1-én 3333. szám alatt kelt igaz-
ságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez
letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a
értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átszolgáltatni.

Az utóajánlat akkor is kötelező, ha az
ajánlattevő az árverésnél meg nem jelent. Ha
az árverésen az utóajánlatnál nagyobb ígért
nem tétetett, az ingatlan az ajánlattevő által
megvettnek jelentetik ki

Az újabb árverés költségeit a vevő az
ígért vételáron felül köteles fizetni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál
magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki
sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár
% a szerint megállapított bánatpénzt az általa
ígért ár ugyanannyi %-ig kiegészíteni. Ha
ennek a kötelezettségének eleget nem tesz,
ígérete figyelmen kívül marad, és a haladé-
ktalanul folytatandó árverésen többé részt
nem vehet.

Zombor, 1908. évi december hó 17-én.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány,

kir. tvszéki bíró.

Borelatás.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség néces figyelmét felhívni, hogy
nálam Radisics utca 4. és Nemesmiliticsi-
utca 3. szám alatt állandóan idei jó
fajborok kaphatók

50 literen felüli mennyiségben
100 literenként 21 és 22 frt
fogyasztással együtt.

A borok vevés kényszer nélkül
bármikor megtekinthetők.

A nagyérdemű közönség szives
pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

RESCH JÓZSEF.

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a
nagyérdemű közönséget, hogy az összes
nádfonatok (stokatur) és **gomb-
szögök** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok
legjobb minőségű **mészt.** Tiszta, kö-
vektől mentes. 10,000 kilonként Szond-
ról szállítva 340 korona. **Több waggon
rendelésnél arendemény!** Kisebb
rendelésnél viszonteladók árkedvezmény-
ben részesülnek.

Állandóan nagy raktár folyékony
**kátrany, kátránylemez és cement-
ben,** melyek a legolcsóbb áron sze-
rezhetők be.

Kinek téli legelőre (mintegy
1000 drb birkára) szüksége
van, az jelentkezék nálam.

Tisztelettel 100-42

MERKL JÁNOS SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

Ócskavas a legmagasabb ár-
ban mindenkor átvétetik.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1908. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda		Budapest—Zimony—Belgrád.										Vissza	
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.			szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	iv. sz. sz.	gyorsv.
7.10	7.4		1.55	8.20	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	6.00	9.40	1.05	6.55	10.00
10.14	12.32		6.26	6.36	3.54	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	4.55	9.50	1.52	6.37
10.30	1.22		4.05	6.48	5.20	ind.	SZABADKA	érk.	10.21	7.17	9.38	1.21	6.25
	1.51		4.33	7.10	5.52		Csantavér		9.52	6.48		12.53	
11.08	2.17		5.04	7.24	6.22		Topolya		9.29	6.26	9.07	12.31	5.52
11.22	2.44		5.31	7.42	7.08		Kishegyess-Bácsfeketehegy		8.58	5.56		12.03	5.34
11.37	3.02		5.51	7.58	7.25		Ujverbász		8.36	5.34	8.38	11.45	5.16
11.51	3.21		6.17		7.46		Ókér		8.10	5.09		11.19	5.01
12.02	3.36		6.35		8.13		Kiszács		7.46	4.51		11.04	4.47
12.20	3.57		6.57	8.37	8.35	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.22	4.27	7.55	10.42	4.29

Oda		Szeged-Rókus—Szabadka—Dálya										Vissza	
szem. v.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	gyorsv.	sz. v.	sz. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	sz. v.
3.05	7.48	11.30	3.10		4.55	6.34	10.20	ind.	SZEGED-ROK.	érk.	7.25		
3.22	8.0	11.46	3.29		5.11	7.01	10.36		Röszke		7.10		
3.36	8.18	12.00	3.44		5.29	7.28	10.50		HORGOS		6.54		
3.50	8.36	12.13	3.58		5.47	7.51	11.05		Királyhalom		6.41		
4.05	8.54	12.28	4.14		5.62	8.12	11.18		Palics		6.27		
4.17	8.55	12.41	4.29		5.79	8.31	11.30	érk.	SZABADKA	ind.	6.15		
5.00	10.25	2.02		6.55	7.00	8.51		ind.	SZABADKA	érk.	6.00	9.20	10.48
5.25	10.50	2.26		7.27	7.30				Tavankút		5.25		10.33
5.45	11.13	2.46		7.53	7.56				Bajmok		4.58		10.21
6.17	11.45	3.17		8.25	8.25				Nemesmilitics		4.05		10.09
6.31	11.59	3.31		8.56	8.55				Bácsszentiván		3.39		9.55
7.20	12.26	4.00		9.25					Szond		3.08		9.44
7.35	12.39	4.13		9.36					Gombos	ind.	7.21		9.38
7.47	12.50	4.24		9.47					Erőd	érk.	6.13		9.27
9.18		5.25		9.48					Dálya	ind.	6.02		9.05
9.30		5.37		9.58									

Oda		Kiskunhalas—Bácsalmás—Regőce										Vissza	
v. v.	v. v.	v. v.			v. v.	v. v.	v. v.			v. v.	v. v.	v. v.	
3.50	12.27	6.22	ind.	KISKUNHALAS	érk.	5.39	2.27	10.52					
4.03	12.40	6.35		Kopolya		5.28	2.14	10.39					
4.20	12.57	6.50		Fehértó		5.14	1.57	10.22					
4.37	1.16	7.07		Terézhalom		4.59	1.40	10.05					
4.58	1.50	7.25		Jánoshalma		4.48	1.27	9.52					
5.21	2.30	7.45		Mélykut		4.20	12.45	9.20					
5.44	2.53	8.06		Kudics		4.00	12.11	8.55					
5.52	3.01	8.14	érk.	BÁCSALMÁS	ind.	3.52	12.00	8.44					
6.16	3.30	8.22	ind.	Madarász puszta	érk.	3.42	11.21	8.24					
6.36	3.52	8.42		Madarás		3.26	11.01	8.04					
6.49	4.10	8.49		Sanac puszta		3.11	10.34	7.37					
6.57	4.18	8.6		Katymár		3.00	10.21	7.24					
7.17	4.38	9.05		Legyen puszta		2.49	9.58	7.03					
7.29	4.50	9.15		REGŐCE	ind.	2.35	9.40	6.45					
7.45	5.08	9.27											

Oda		Óbecse—Ujvidék										Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.			sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.		
4.20	9.45	3.45	ind.	ÓBECSE	érk.	6.28	12.43	7.31					
4.42	10.11	4.07		Bácsföldvár		6.07	12.20	7.10					
5.07	10.31	4.27		Csurog		5.51	11.53	6.58					
5.27	11.02	4.47		Zsalya		5.27	11.19	6.26					
5.42	11.18	5.02		Boldogasszonyfalva		5.12	10.46	6.11					
6.05	11.45	5.25		Temerin		4.56	10.28	5.55					
6.14	11.54	5.34		Tisztaivánfalva		4.40	9.59	5.35					
6.27	12.09	5.47	érk.	VASKAPU	ind.	4.26	9.43	5.19					
6.29	12.13	5.53	ind.	VASKAPU	érk.	4.25	9.42	5.18					
6.53	12.40	6.17	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.00	9.15	4.56					

Oda		Ujvidék—Vaskapu—Titel										Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.			v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.			
6.54	5.25	ind.	UJVIDÉK	érk.	6.00	3.11							
7.17	5.52	érk.	VASKAPU	ind.	5.33	2.48							
7.18	5.55	ind.	VASKAPU	érk.	5.28	2.47							
7.44	6.24		Káty		5.06	2.29							
7.55	6.40		Tiszakálmánfalva		4.43	2.10							
8.10	7.03		Sajkászentiván		4.25	1.55							
8.24	7.22		Tündéres—Dunagárdony		4.04	1.41							
8.37	7.40		Sajkáslak		3.48	1.29							
8.50	7.54	érk.	TITEL	ind.	3.32	1.15							

Oda		Hegyess-Feketehegy—Palánka										Vissza	
v. v.	v. v.	v. v.			v. v.	v. v.	v. v.			v. v.	v. v.		
7.10	3.03	7.47	ind.	HEGYESS-FEKETEHEGY	érk.	5.41	11.17	5.22					
7.29	3.27	8.07		Telecska		5.21	10.58	5.02					
7.47	3.52	8.26		Kula		5.10	10.47	4.51					
7.57	4.04	8.36		Béla-puszta		4.45	10.25	4.30					
8.10	4.34	8.49		Torza		4.33	10.13	4.19					
8.34	5.04	9.11		Urszentiván—Pincéd		4.16	10.00	4.01					
8.50	5.28	9.27		Szilbács		3.51	9.35	3.37					
9.21	6.14	9.38		Szépliget		3.40	9.24	3.26					
9.53	6.50	10.09	érk.	PALANKA	ind.	3.00	8.18	2.35					

Oda		Szabadka—Baja										Vissza	
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.		sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.		sz. v.			
4.33	10.32	1.57	7.05	ind.	SZABADKA	érk.	8.40	1.08	6.15	10.10			
5.17	11.16	2.41	7.49		Csikéria		7.53	12.18	5.27	9.20			
5.57	11.54	3.24	8.40		Bácsalmás		7.22	11.47	4.56	8.49			
6.03	12.00	3.30	8.46		Almás		7.07	11.21	4.43	8.33			
6.35	12.31	4.13	9.17		Bácsbokod-Borsód		6.36	10.49	4.12	8.02			
7.17	1.10	4.55	9.59	érk.	BAJA	ind.	5.51	10.05	3.28	7.18			

Oda		Baja—Ujvidék										Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.		sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.		
4.00	7.23	1.15	ind.	BAJA	érk.	8.53	3.23	7.00					
4.11	7.32	1.25		Baja-szállásváros		8.46	3.15	6.52					
4.25	7.45	1.38		Vaskut		8.31	2.59	6.36					
4.51	8.10	2.01		Gara		8.10	2.37	6.10					
5.09	8.26	2.16		R göce		7.55	2.17	5.47					
5.37	8.54	2.39		Orszállás		7.38	1.57	5.25					
5.56	9.12	2.56		Gádor		7.14	1.28	4.58					
6.15	9.31	3.14		Nenadies		6.55	1.08	4.34					
6.25	9.41	3.23	érk.	ZOMBOR (étk.)	ind.	6.45	12.57	4.23					
3.10	6.51	3.46	ind.	ZOMBOR (étk.)	érk.	5.53	11.20				5.40		
3.17	6.57	3.52		Zombor-vásártér		5.46	11.13				5.31		
3.27	7.07	4.02		Fernbach-szállás		5.37	11.04				5.22		
3.35	7.16	4.11		Zsárkóvár		5.29	10.56				5.15		
3.49	7.30	4.25		Sztapár		5.15	10.42				5.01		
4.08	7.49	4.44		Szilberek		5.00	10.28				4.45		
4.19	8.00	4.56		Militics 27. sz. őrház		4.41	10.10				4.32		
4.31	8.10	5.06		Hódság		4.32	10.02				4.21		
4.58	8.35	5.31		Paripás		4.12	9.45				4.01		
5.12	8.49	5.45		Parrag		3.53	9.25				3.40		
5.31	9.16	6.03	ind.	Szépliget	érk.	3.25	9.07				3.15		
5.45	9.30	6.17		Bulkeszi		3.1							